

Фінансове право

У виданні розкрито зміст основних фінансово-правових понять із застосуванням графічного представлення інформації.

Схеми з фінансового права можуть ефективно використовуватися під час підготовки до практичних занять, а також у якості опорного тексту під час засвоєння лекційного матеріалу.

Для студентів, аспірантів і викладачів юридичних і економічних закладів вищої освіти, працівників фінансових органів і всіх тих, хто цікавиться проблемами фінансового права.

Харківський національний
університет
імені В. Н. Каразіна

Національний юридичний
університет
імені Ярослава Мудрого

ФІНАНСОВЕ ПРАВО

(схеми)

За редакцією

доц. І. М. Бондаренко та проф. Т. Є. Кагановської

Харків
«Право»
2022

Колектив авторів:

Бондаренко І. М. – глава 6; *Брояков С. В.* – глава 16; *Головашевич О. О.* – глава 4 (у співавт. з *Дуравкіним П. М.*); глава 14 (у співавт. з *Россіхіною Г. В.* та *Шульгою Т. М.*); *Дуравкін П. М.* – глави 8, 13; глава 4 (у співавт. з *Головашевичем О. О.*); глава 7 (у співавт. з *Лукашевим О. А.*); глава 9 (у співавт. з *Россіхіною Г. В.*); *Кагановська Т. Є.* – глава 1 (у співавт. з *Кучерявенком М. П.*); *Котенко А. М.* – глава 15; *Криницький І. Є.* – глава 2 (у співавт. з *Кучерявенком М. П.*); глава 3 (у співавт. з *Кучерявенком М. П.* та *Товкун Л. В.*); *Кучерявенко М. П.* – глава 1 (у співавт. з *Кагановською Т. Є.*); глава 2 (у співавт. з *Криницьким І. Є.*); глава 3 (у співавт. з *Товкун Л. В.* та *Криницьким І. Є.*); глава 12 (у співавт. з *Шаренком М. С.*); *Лукашев О. А.* – глава 7 (у співавт. з *Дуравкіним П. М.*); *Перепелиця М. О.* – глави 10, 11; *Россіхіна Г. В.* – глава 9 (у співавт. з *Дуравкіним П. М.*); глава 14 (у співавт. з *Головашевичем О. О.* та *Шульгою Т. М.*); *Товкун Л. В.* – глава 3 (у співавт. з *Криницьким І. Є.* та *Кучерявенком М. П.*); *Шаренко М. С.* – глава 5; глава 12 (у співавт. з *Кучерявенком М. П.*); *Шульга Т. М.* – глава 14 (у співавт. з *Головашевичем О. О.* та *Россіхіною Г. В.*)

Рецензенти:

О. П. Орлюк – доктор юридичних наук, професор, академік Національної академії правових наук України, директор Навчально-наукового інституту права Київського національного університету імені Тараса Шевченка

Л. А. Савченко – доктор юридичних наук, професор, виконуючий обов'язки керівника інституту законодавства Верховної Ради України, заслужений діяч науки і техніки України

Рекомендовано до друку вченими радами:

*Харківського національного університету імені В. Н. Каразіна
(протокол № 10 від 27 червня 2022 р.)*

*Національного юридичного університету імені Ярослава Мудрого
(протокол № 12 від 22 червня 2022 р.)*

Фінансове право (схеми) / за ред. І. М. Бондаренко та Т. Є. Кагановської ; Ф59 Харків. нац. ун-т ім. В. Н. Каразіна ; Нац. юрид. ун-т ім. Ярослава Мудрого. – Харків : Право, 2022. – 276 с.

ISBN 978-966-998-418-0

У виданні розкрито зміст основних фінансово-правових понять із застосуванням графічного представлення інформації. Схеми з фінансового права можуть ефективно використовуватися під час підготовки до практичних занять, а також у якості опорного тексту під час засвоєння лекційного матеріалу.

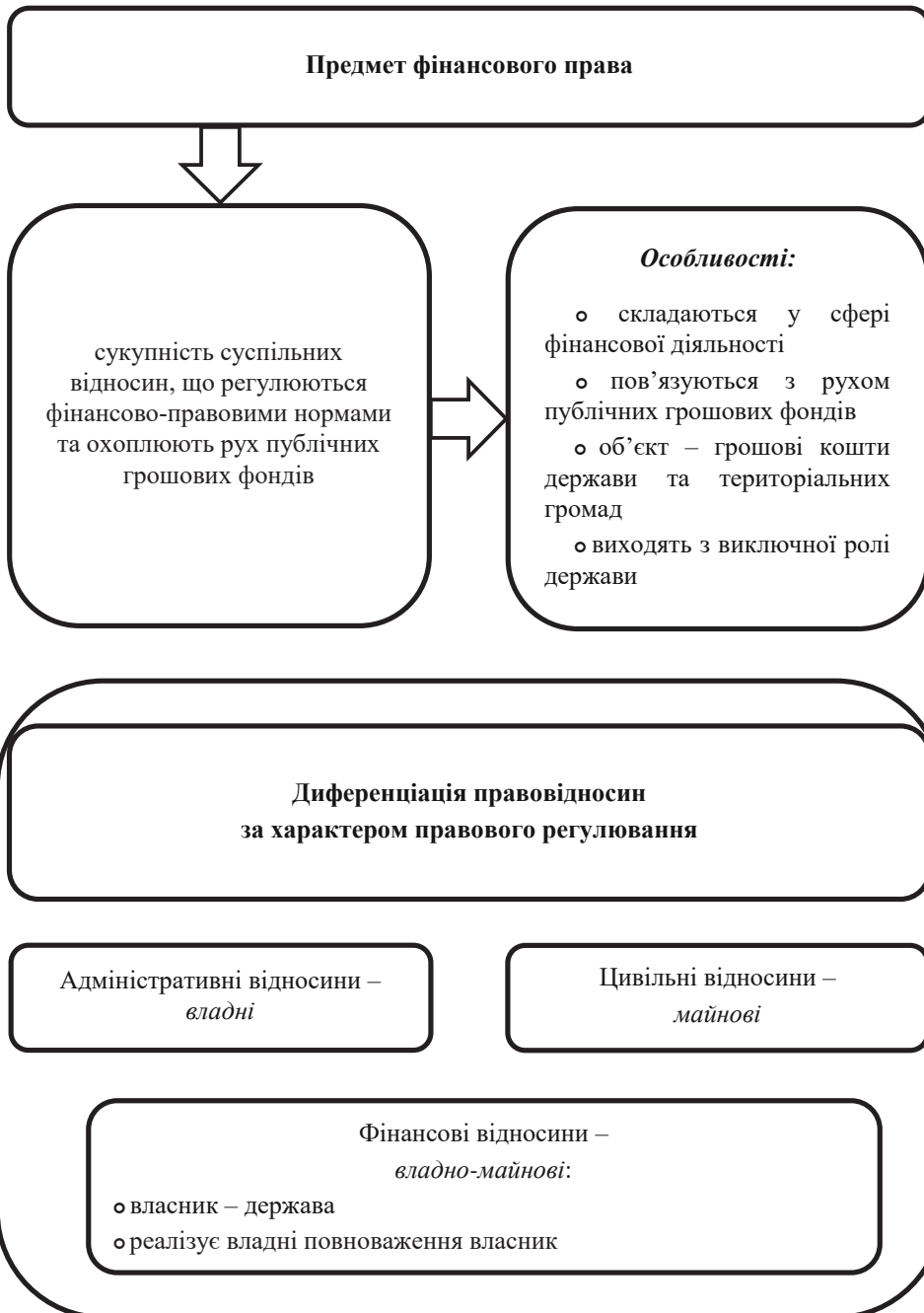
Для студентів, аспірантів і викладачів юридичних і економічних закладів вищої освіти, працівників фінансових органів і всіх тих, хто цікавиться проблемами фінансового права.

УДК 342.9(075)

ЗМІСТ

Тема 1. Фінансове право як галузь права.....	4
Тема 2. Грошовий обіг. Платіжні системи	14
Тема 3. Правове регулювання обігу валютних цінностей.....	26
Тема 4. Фінансово правове регулювання обігу віртуальних активів	35
Тема 5. Контроль у сфері грошового обігу.....	41
Тема 6. Поняття бюджету та його структура. Бюджетна система	47
Тема 7. Міжбюджетні відносини	66
Тема 8. Бюджетний процес	71
Тема 9. Стадії бюджетного процесу	76
Тема 10. Державний (місцевий) кредит (запозичення) та борг	102
Тема 11. Контроль та аудит у бюджетному процесі. Відповідальність за порушення бюджетного законодавства.....	115
Тема 12. Поняття податку. Податкова система України. Податковий механізм.....	134
Тема 13. Податковий обов'язок та його елементи	149
Тема 14. Загальнодержавні податки і збори	160
Тема 15. Місцеві податки і збори	222
Тема 16. Податковий контроль та відповідальність.....	251

Тема 1. Фінансове право як галузь права

Метод фінансового права

Імперативний

Притаманність імперативного методу у фінансових правовідносинах не виключає застосування в окремих випадках інших методів

Режим свободи у фінансових відносинах можливий:

- в межах імперативного суб'єктивного права (право на перевірку)
- в межах делегованих прав (залік сум податкової застави в рахунок зобов'язання)
- в межах специфічних прав (пільги, податковий кредит)

Особливості фінансово-правового методу

не ґрунтується на вертикальній субординації

розпорядження виходять від спеціально створених органів

не допускається підпорядкування, стосується лише економічної форми

виражає жорсткий ступінь імперативності

перевага позитивних зобов'язань

зміщення акцентів у правосуб'єктності при юридичній нерівності суб'єктів

Фінансові правовідносини – форма вираження та закріплення економічних відносин, які мають існувати виключно у правовій формі

Ознаки фінансових правовідносин

Загальні:

- виникають на основі фінансово-правових норм
- характеризуються наявністю у сторін прав та обов'язків
- підстава – юридичний факт

Особливі:

- юридична форма економічних відносин
- підстава – фінансова діяльність
- грошово-майнова природа
- одна із сторін – держава або територіальна громада, немає рівності
- розвиваються на підставі закону

Фінансова правосуб'єктність

Складові фінансової правосуб'єктності

Фінансова правоздатність

Фінансова дієздатність

Фінансова деліктоздатність

**Система фінансового права
та фінансово-правові норми**

Система фінансового права:
сукупність фінансово-правових
норм

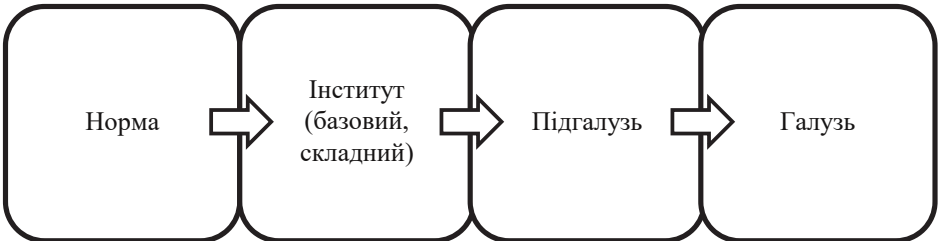

Фінансово-правові норми:
загальнообов'язкові правила
поведінки, що встановлені
державою та забезпечені її
примусом

Підстави структуривання системи фінансового права

Зв'язок складових системи фінансового права

Комплексність відносин, але не норм

Фінансово-правові норми

- Загальні риси:**
- правило поведінки
 - владний припис
 - мають регулятивний характер
 - формально визначені
 - загальнообов'язкові

- Особливі риси:**
- сфера застосування (публічні грошові фонди)
 - суб'єктний склад (владна-зобов'язана сторона)
 - поєднання матеріального та процесуального змісту
 - особливості структури (санкція)

Фінансово-правові норми

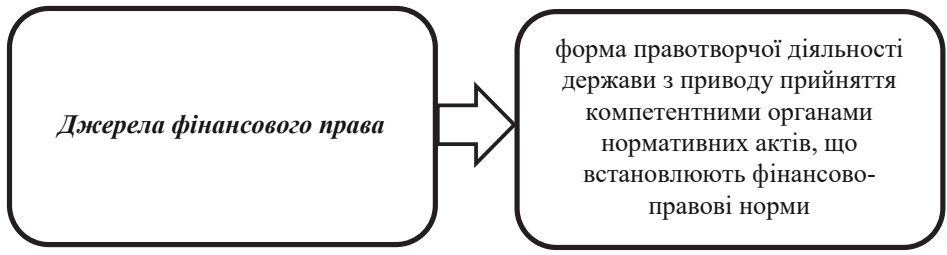
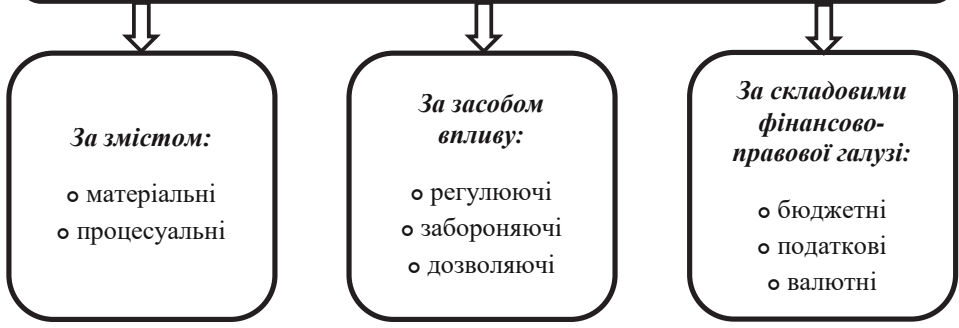

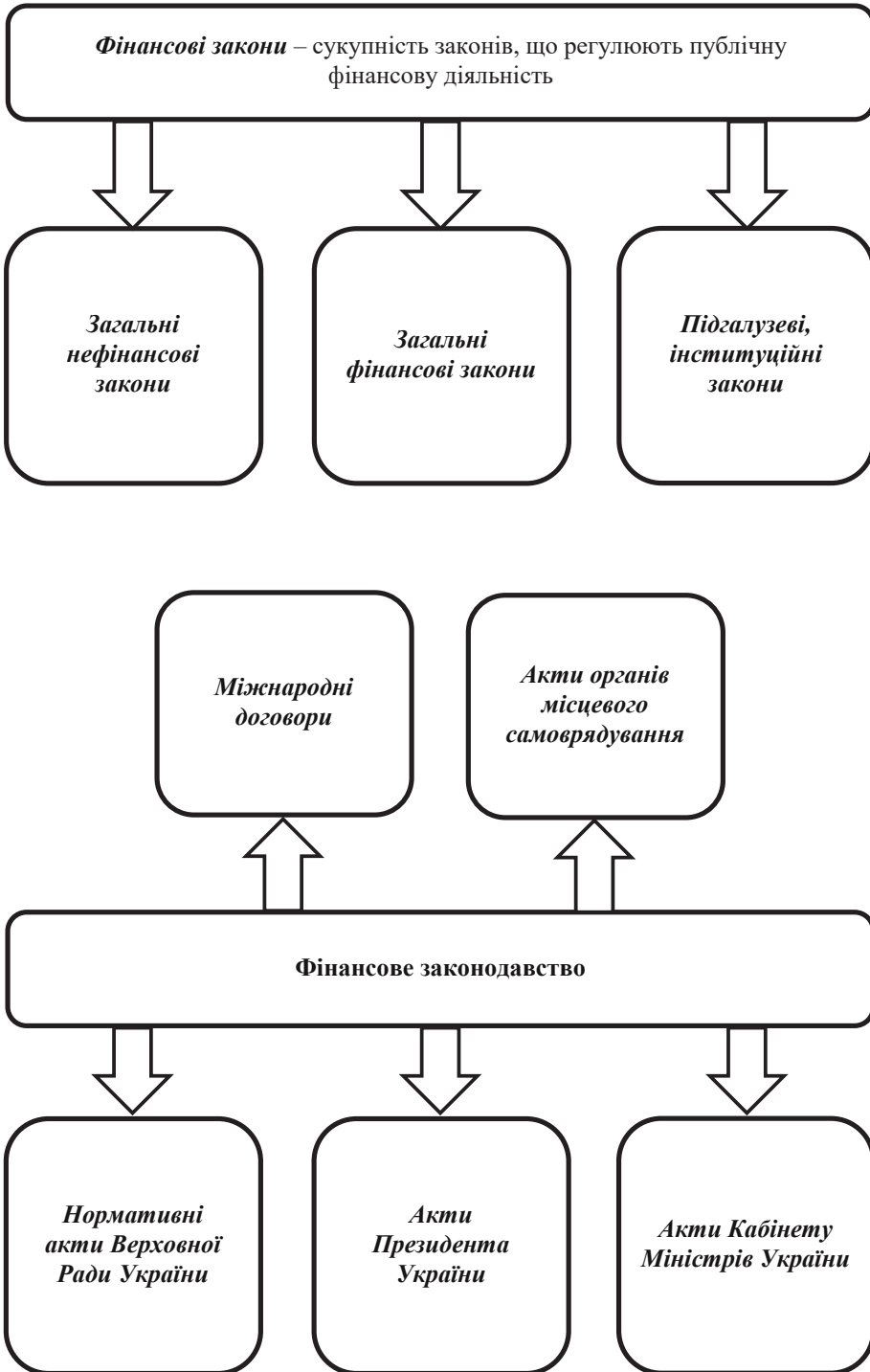
- Структура фінансово-правової норми:**
- Гіпотеза** – умови, за яких діє норма
- Диспозиція** – вказує, якою повинна бути поведінка учасників відносин
- Санкція** – наслідки неналежного виконання фінансово-правової норми

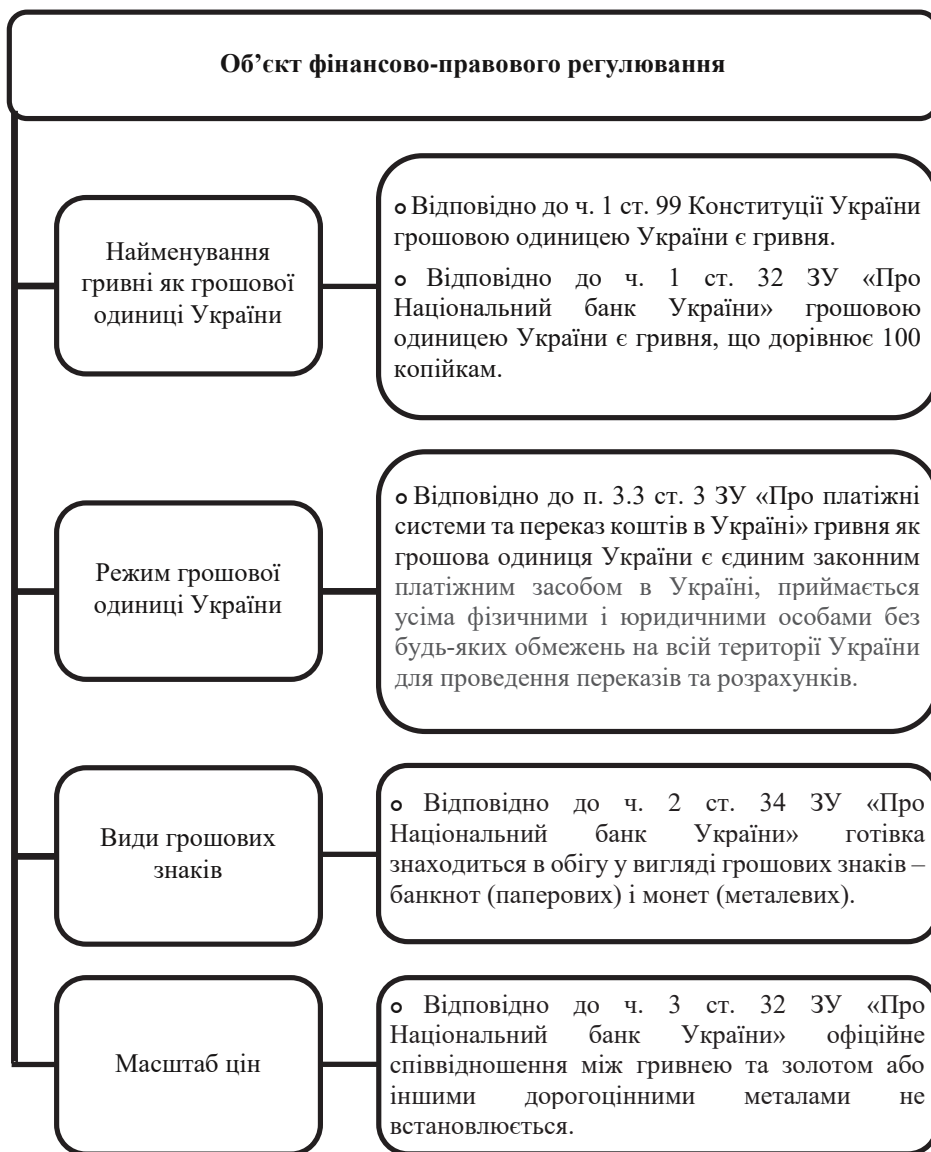
- Особливості санкції фінансово-правової норми:**
- здебільшого мають грошовий характер
 - поєднують правовідновлювальні та карні елементи
 - поширюються на всіх учасників відносин
 - відбивають безпосередній зв'язок з фінансово-правовою відповідальністю

Класифікація фінансово-правових норм

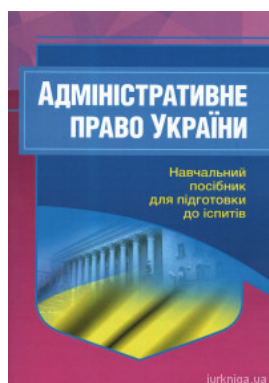

Тема 2. Грошовий обіг. Платіжні системи

Книги, які можуть вас зацікавити

Адміністративне право України. Навчальний посібник для підготовки до іспитів

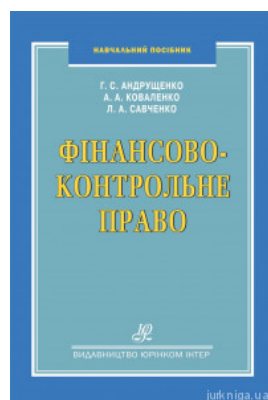
Юридичне документознавство. Навчальний посібник для підготовки до іспитів

Конституційне право України. Посібник для підготовки до іспитів

Судова медицина та психіатрія

Фінансово-контрольне право. Навчальний посібник

Теорія держави і права

Перейти до галузі права
Фінансове право

[Перейти на сайт](#) →